C/2025/3984

20.8.2025

NÕUKOGU SOOVITUS,

8. juuli 2025,

mis käsitleb Prantsusmaa majandus-, sotsiaal-, tööhõive-, struktuuri- ja eelarvepoliitikat

(C/2025/3984)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97, ([1]) eriti selle artikli 3 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

Üldised märkused

(1) Määruses (EL) 2024/1263, mis jõustus 30. aprillil 2024, on selgitatud majandusjuhtimise raamistiku eesmärke; raamistik peaks reformide ja investeeringute abil edendama usaldusväärset ja jätkusuutlikku riigi rahandust, kestlikku ja kaasavat majanduskasvu ning vastupidavust ning ennetama valitsemissektori ülemäärast eelarvepuudujääki. Määruses on sedastatud, et nõukogu ja komisjon teevad Euroopa poolaasta raames mitmepoolset järelevalvet kooskõlas ELi toimimise lepingus sätestatud eesmärkide ja nõuetega. Euroopa poolaasta raames sõnastatakse eelkõige riigipõhised soovitused ja jälgitakse nende rakendamist. Määrusega edendatakse ka riikide vastutust oma eelarvepoliitika eest ning rõhutatakse selle poliitika keskpikka perspektiivi ja tagatakse nõuete tõhusam ja sidusam täitmine. Iga liikmesriik peab esitama nõukogule ja komisjonile oma riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava, mis sisaldab tema eelarve-, reformi- ja investeerimiskohustusi ning mis on koostatud kas neljaks või viieks aastaks sõltuvalt riigisisese seadusandliku tsükli pikkusest. Neis kavades sisalduv netokulude ([2]) kava peab vastama määruse nõuetele, sealhulgas nõudele hoida valitsemissektori võlg usutavas langustrendis või viia see usutavasse langustrendi kohandamisperioodi lõpuks või hoida see mõistlikul tasemel allpool 60 % sisemajanduse koguproduktist (SKP) ning nõudele viia valitsemissektori eelarve puudujääk keskpika perioodi jooksul allapoole aluslepingus sätestatud kontrollväärtust 3 % SKPst ja/või hoida see allpool kõnealust kontrollväärtust. Kohandamisperioodi võib pikendada kuni kolme aasta võrra, kui liikmesriik võtab kohustuse viia ellu asjakohased reformid ja teha asjakohased investeeringud vastavalt määruses sätestatud kriteeriumidele.

([1]) ELT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Netokulu, nagu see on määratletud määruse (EL) 2024/1263 artikli 2 punktis 2: „netokulu“ – valitsemissektori kulud, millest on maha arvatud i) intressikulud; ii) kaalutlusõigusel põhinevad tulumeetmed; iii) liidu programmidega seotud kulud, mis kaetakse täielikult liidu vahenditest saadava tuluga; iv) riikide kulud liidu rahastatavate programmide kaasrahastamiseks; v) töötuskindlustushüvitiste kulude tsüklilised elemendid ning vi) ühekordsed ja muud ajutised meetmed.

(2) 19. veebruaril 2021 jõustus Euroopa Parlamendi ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/241, ([3]) millega loodi taaste- ja vastupidavusrahastu. Taaste- ja vastupidavusrahastust antakse liikmesriikidele rahalist toetust reformide elluviimiseks ja investeeringute tegemiseks ning sellega kaasneb liidu rahastatav fiskaalne impulss. Kooskõlas majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta prioriteetidega soodustab taaste- ja vastupidavusrahastu majanduslikku ja sotsiaalset taastumist ning tõukab samas tagant kestlikke reforme ja investeeringuid, edendades eelkõige rohe- ja digipööret ning muutes liikmesriikide majanduse vastupidavamaks. Samuti aitab see tugevdada riigi rahandust ning hoogustada majanduskasvu ja töökohtade loomist keskpikas ja pikas perspektiivis, parandada territoriaalset ühtekuuluvust liidus ning toetada Euroopa sotsiaalõiguste samba jätkuvat rakendamist.

(3) 27. veebruaril 2023 vastu võetud Euroopa Parlamendi ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/435 ([4]) (edaspidi „REPowerEU määrus“) eesmärk on järk-järgult kaotada liidu sõltuvus Venemaa fossiilkütuste impordist. See aitab saavutada energiajulgeoleku ja mitmekesistada liidu energiavarustust ning edendada ühtlasi taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu, energiasalvestusvõimsust ja energiatõhusust. Prantsusmaa lisas oma riiklikusse taaste- ja vastupidavuskavasse uue REPowerEU peatüki, et rahastada olulisi reforme ja investeeringuid, mis aitavad saavutada REPowerEU eesmärke.

(4) Prantsusmaa esitas 28. aprillil 2021 vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 18 lõikele 1 komisjonile oma riikliku taaste- ja vastupidavuskava. Kooskõlas kõnealuse määruse artikliga 19 ja määruse V lisas esitatud hindamissuunistega hindas komisjon Prantsusmaa taaste- ja vastupidavuskava asjakohasust, tulemuslikkust, tõhusust ja sidusust. Nõukogu võttis 13. juulil 2021 vastu rakendusotsuse, millega kiidetakse heaks Prantsusmaa taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnang; ([5]) rakendusotsust muudeti kõnealuse määruse artikli 18 lõike 2 alusel 14. juulil 2023, et ajakohastada tagastamatu rahalise toetuse maksimumsummat ja lisada REPowerEU peatükk ([6]). Osamaksete tegemine sõltub sellest, kas komisjon võtab määruse artikli 24 lõike 5 alusel vastu otsuse, milles sedastatakse, et Prantsusmaa on rahuldavalt saavutanud nõukogu rakendusotsuses sätestatud asjakohased eesmärgid ja sihid. Rahuldav saavutamine eeldab, et sama reformi või investeeringu puhul varem saavutatud eesmärke ja sihte ei ole tagasi pööratud.

(5) Nõukogu võttis 21. jaanuaril 2025 komisjoni soovituse põhjal vastu soovituse, millega kiidetakse heaks Prantsusmaa riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava ([7]). Eelarve- ja struktuurikava esitati kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikliga 11 ja artikli 36 lõike 1 punktiga a, see hõlmab ajavahemikku 2025–2029 ja selles sätestatud eelarve kohandamise perioodi pikkus on seitse aastat.

(6) Komisjon võttis 26. novembril 2024 vastu arvamuse Prantsusmaa 2025. aasta eelarvekava kohta. Samal kuupäeval võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu 2025. aasta häiremehhanismi aruande, milles ei nimetatud Prantsusmaad ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Komisjon võttis vastu ka soovituse euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovituse kohta ning ettepaneku 2025. aasta ühise tööhõivearuande kohta, milles analüüsitakse tööhõivesuuniste rakendamist ja Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete järgimist. Nõukogu võttis euroala majanduspoliitikat käsitleva soovituse ([8]) vastu 13. mail 2025 ja ühise tööhõivearuande 10. märtsil 2025.

(7) Komisjon avaldas 29. jaanuaril 2025 konkurentsivõime kompassi – strateegilise raamistiku, mille eesmärk on suurendada järgmisel viiel aastal ELi üleilmset konkurentsivõimet. Selles on kindlaks määratud kolm tegevusvaldkonda, mis on kestliku majanduskasvu tagamiseks üliolulised: i) innovatsioon; ii) süsinikuheite vähendamine ja konkurentsivõime ning iii) julgeolek. Innovatsioonilõhe kaotamiseks kavatseb EL edendada tööstusinnovatsiooni, toetada idufirmade kasvu selliste algatuste kaudu nagu ELi idu- ja kasvufirmade strateegia, ning soodustada kõrgtehnoloogia, näiteks tehisintellekti ja kvantarvutuse kasutuselevõttu. Selleks et muuta majandus

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. veebruari 2023. aasta määrus (EL) 2023/435, millega muudetakse määrust (EL) 2021/241 riiklike taaste- ja vastupidavuskavade REPowerEU peatükkide osas ning määrusi (EL) nr 1303/2013, (EL) 2021/1060 ja (EL) 2021/1755 ning direktiivi 2003/87/EÜ (ELT L 63, 28.2.2023, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) Nõukogu 13. juuli 2021. aasta rakendusotsus, millega kiidetakse heaks Prantsusmaa taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnang (ST 10162/21; ST 10162/21 ADD 1).

([6]) Nõukogu 14. juuli 2023. aasta rakendusotsus, millega muudetakse 13. juuli 2021. aasta rakendusotsust, millega kiidetakse heaks Prantsusmaa taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnang (ST 11150/23; ST 11150/23).

([7]) Nõukogu soovitus, 21. jaanuar 2025, millega kiidetakse heaks Prantsusmaa riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava (ELT C, C/2025/659, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/659/oj).

([8]) Nõukogu 13. mai 2025. aasta soovitus euroala majanduspoliitika kohta (ELT C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

keskkonnasäästlikumaks, on komisjon koostanud taskukohast energiat käsitleva tervikliku tegevuskava ja puhta tööstuse kokkuleppe, millega tagatakse, et üleminek puhtale energiale on kulutõhus ja konkurentsisõbralik (eeskätt suure energiakasutusega sektorites) ning aitab kiirendada majanduskasvu. Liigse sõltuvuse vähendamiseks ja julgeoleku suurendamiseks on liit võtnud kohustuse tugevdada üleilmseid kaubanduspartnerlusi, mitmekesistada tarneahelaid ning tagada juurdepääs kriitilisele toormele ja puhastele energiaallikatele. Neid prioriteete toetatakse horisontaalsete tugisüsteemide, nimelt õigusnormide lihtsustamise, ühtse turu süvendamise, konkurentsivõime rahastamise ning hoiuste ja investeeringute liidu loomise, oskuste ja kvaliteetsete töökohtade edendamise ning ELi poliitika parema koordineerimise kaudu. Konkurentsivõime kompass on kooskõlas Euroopa poolaasta põhimõtetega, tagades, et liikmesriikide majanduspoliitika vastab komisjoni strateegilistele eesmärkidele, ning kujundades ühtse majandusjuhtimise käsituse, mis edendab kestlikku majanduskasvu, innovatsiooni ja vastupidavust kogu liidus.

(8) 2025. aastal jätkub majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta areng koos taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamisega. Taaste- ja vastupidavuskavade täielik rakendamine on jätkuvalt oluline Euroopa poolaasta poliitiliste prioriteetide elluviimiseks, kuna kavad aitavad tulemuslikult käsitleda kõiki probleeme või märkimisväärset osa probleemidest, mis on viimastel aastatel esitatud asjakohastes riigipõhistes soovitustes esile toodud. Need riigipõhised soovitused on jätkuvalt sama asjakohased muudetud taaste- ja vastupidavuskavade hindamisel kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikliga 21.

(9) 2025. aasta riigipõhised soovitused hõlmavad peamisi majanduspoliitilisi probleeme, mida ei ole taaste- ja vastupidavuskavades sisalduvate meetmetega piisaval määral käsitletud; arvesse võetakse ka asjakohaseid probleeme, mis on kindlaks tehtud 2019.–2024. aasta riigipõhistes soovitustes.

(10) Komisjon avaldas 4. juunil 2025 Prantsusmaa kohta 2025. aasta riigiaruande. Selles hinnati Prantsusmaa edusamme asjaomaste riigipõhiste soovituste järgimisel ning tehti kokkuvõte sellest, kuidas Prantsusmaa on taaste- ja vastupidavuskava rakendanud. Kõnealuse analüüsi põhjal tehti riigiaruandes kindlaks Prantsusmaa kõige pakilisemad probleemid. Samuti hinnati Prantsusmaa edusamme Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisel ning liidu 2030. aasta peamiste tööhõive, oskuste ning vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vähendamise eesmärkide ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kestliku arengu eesmärkide saavutamisel.

Hinnang iga-aastasele eduaruandele

(11) Nõukogu soovitas 21. jaanuaril 2025 Prantsusmaal kehtestada järgmised netokulude maksimaalsed kasvumäärad: 0,8 % 2025. aastaks, 1,2 % 2026. aastaks, 1,2 % 2027. aastaks, 1,2 % 2028. aastaks ja 1,1 % 2029. aastaks; need määrad vastavad maksimaalsetele kumulatiivsetele kasvumääradele, mis on arvutatud võrdluses baasaastaga 2023 ning mis on 2025. aastal 4,6 %, 2026. aastal 5,8 %, 2027. aastal 7,1 %, 2028. aastal 8,4 % ja 2029. aastal 9,5 %. Aastatel 2025–2029 langevad need netokulude maksimaalsed kasvumäärad kokku määruse (EÜ) nr 1467/97 artikli 3 lõike 4 kohase korrigeeriva kavaga, mida nõukogu soovitas 21. jaanuaril 2025 ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks ([9]). Prantsusmaa esitas 30. aprillil 2025 oma iga-aastase eduaruande ([10]) nõukogu 21. jaanuari 2025. aasta soovituse alusel valitsemissektori ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks võetud meetmete, kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevate reformide ja investeeringute elluviimise ning Euroopa poolaasta riigipõhistes soovitustes kindlaks tehtud peamiste probleemide käsitlemiseks vajalike reformide ja investeeringute rakendamise kohta. Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklile 27 kajastab iga-aastane eduaruanne ka Prantsusmaa kaks korda aastas esitatavat aruannet taaste- ja vastupidavuskava täitmisel tehtud edusammude kohta.

(12) Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu ja selle tagajärjed kujutavad endast Euroopa Liidu jaoks eksistentsiaalset väljakutset. Komisjon soovitas koordineeritult aktiveerida stabiilsuse ja kasvu paktiga ette nähtud riikide vabastusklausli, et toetada ELi jõupingutusi, mille eesmärk on suurendada kiiresti ja märkimisväärselt kaitsekulutusi, ning Euroopa Ülemkogu kiitis selle ettepaneku 6. märtsil 2025 heaks.

(13) Eurostati kinnitatud andmete ([11]) põhjal suurenes Prantsusmaa valitsemissektori eelarve puudujääk 5,4 %-lt SKPst 2023. aastal 5,8 %-le SKPst 2024. aastal, samal ajal kui valitsemissektori võlg suurenes 109,8 %-lt SKPst 2023. aasta

([9]) Nõukogu soovitus ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks Prantsusmaal (ST 5033/1/25).
([10]) 2025. aasta eduaruannetega saab tutvuda aadressil https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.
([11]) Eurostat, Euro Indicators, 22. aprill 2025.

lõpus 113,0 %-le SKPst 2024. aasta lõpus. Komisjoni arvutuste kohaselt osutavad need muutused sellele, et netokulude kasvumäär oli 2024. aastal 3,1 %. Prantsusmaa on oma 2025. aasta eduaruandes hinnanud netokulude kasvuks 2024. aastal 3,3 %. Komisjoni prognooside kohaselt oli eelarvepoliitika, ([12]) mis hõlmab nii riigi enda kui ka ELi rahastatavaid kulutusi, 2024. aastal üldjoontes neutraalne.

(14) Vastavalt iga-aastasele eduaruandele on SKP reaalkasv Prantsusmaa eelarveprognooside aluseks oleva makromajandusliku stsenaariumi kohaselt 2025. aastal 0,7 % ja 2026. aastal 1,2 %, ([13]) samas kui tarbijahindade harmoneeritud indeksiga (THHI) mõõdetud inflatsioon peaks 2025. aastal olema 1,4 %. Komisjoni 2025. aasta kevadprognoosi kohaselt on SKP reaalkasv 2025. aastal 0,6 % ja 2026. aastal 1,3 % ning THHIga mõõdetud inflatsioon on 2025. aastal 0,9 % ja 2026. aastal 1,2 %.

(15) Iga-aastases eduaruandes on prognoositud, et valitsemissektori eelarve puudujääk väheneb 2025. aastal 5,4 %-le SKPst, samas kui valitsemissektori võla suhe SKPsse peaks 2025. aasta lõpuks tõusma 116,2 %-le. Need suundumused osutavad netokulude 0,9 % suurusele kasvule 2025. aastal. Komisjoni 2025. aasta kevadprognoosi kohaselt on valitsemissektori eelarve puudujääk 2025. aastal 5,6 % SKPst. Eelarvepuudujäägi vähenemine 2025. aastal kajastab peamiselt tulude suurendamise meetmete mõju, mis on hinnanguliselt umbes 0,5 % SKPst, samuti kulusid vähendavaid meetmeid peamiselt avaliku sektori tarbimise ja sotsiaalsete siirete vallas mahus peaaegu 0,3 % SKPst. Need kaaluvad küllaga üles prognoositavalt suuremad kulud töötushüvitistele ja valitsemissektori võla suurenevad intressimaksed. Komisjoni arvutuste kohaselt osutavad need muutused netokulude 0,9 % suurusele kasvule 2025. aastal. Komisjoni hinnangul on eelarvepoliitika, mis hõlmab nii riigi enda kui ka ELi rahastatavaid kulutusi, 2025. aastal pärssiv (0,9 % SKPst). Valitsemissektori võla suhe SKPsse peaks 2025. aasta lõpus tõusma 116,0 %-le. Valitsemissektori võla ja SKP suhte kasv 2025. aastal kajastab peamiselt mõju, mida avaldab prognoositud esmane puudujääk.

(16) Komisjoni 2025. aasta kevadprognoosi kohaselt rahastatakse 2025. aastal taaste- ja vastupidavusrahastu tagastamatust toetusest valitsemissektori kulutusi mahus 0,1 % SKPst (2024. aastal 0,1 % SKPst). Taaste- ja vastupidavusrahastu tagastamatust toetusest rahastatavad kulutused võimaldavad teha kvaliteetseid investeeringuid ja viia ellu tootlikkust suurendavaid reforme, ilma et see mõjutaks otseselt Prantsusmaa valitsemissektori eelarvepositsiooni ja võlga.

(17) Valitsemissektori kaitsekulutused moodustasid Prantsusmaal 2021. aastal 1,7 % SKPst, 2022. aastal 1,8 % SKPst ja 2023. aastal 1,8 % SKPst ([14]). Komisjoni 2025. aasta kevadprognoosi kohaselt peaksid kaitsekulutused suurenema ning moodustama nii 2024. kui ka 2025. aastal 1,9 % SKPst. See tähendab, et kasv on võrreldes 2021. aastaga 0,2 protsendipunkti SKPst.

(18) Komisjoni 2025. aasta kevadprognoosi kohaselt peaksid Prantsusmaa netokulud suurenema 2025. aastal 0,9 % ning 2024. ja 2025. aastal kumulatiivselt 4,1 %. Komisjoni 2025. aasta kevadprognoosi järgi peaks Prantsusmaa netokulude kasv 2025. aastal olema üle korrigeeriva kavaga kindlaks määratud soovitusliku maksimaalse kasvumäära, mis tähendab aastast kõrvalekallet ([15]) 0,1 % SKPst. Prognoositav kõrvalekalle ei ületa aastase kõrvalekalde künnist 0,3 % SKPst – künnise ületamisel oleks kõigiti alust arvata, et puuduvad tõhusad meetmed. Vaadeldes 2024. ja 2025. aastat koos, jääb netokulude kumulatiivne kasvumäär prognooside kohaselt alla soovitatud maksimaalse kasvumäära. Seetõttu peatatakse Prantsusmaa puhul ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus. Samal ajal kutsutakse Prantsusmaad üles valmistuma paranduskava järgimise eesmärgil võtma täiendavaid meetmeid. Täielikum hindamine tehakse siis, kui on olemas andmed eelarve täitmise kohta.

(19) Iga-aastases eduaruandes on prognoositud, et valitsemissektori eelarve puudujääk väheneb 2026. aastal 4,6 %-le SKPst ning valitsemissektori võla suhe SKPsse suureneb 2026. aasta lõpuks 117,6 %-le. Iga-aastase eduaruande prognooside kohaselt väheneb valitsemissektori eelarve puudujääk 2026. aastal järk-järgult, langedes 2027. aastal 4,1 %-le SKPst, 2028. aastal 3,4 %-ni SKPst ja 2029. aastal 2,8 %-ni SKPst. Seevastu valitsemissektori võla suhe SKPsse suureneb pärast 2026. aastat ja jõuab 2027. aastal 118,1 %-ni, misjärel see järk-järgult väheneb ning on 2028. aastal 117,8 % ja 2029. aastal 117,2 %. 2025. aasta kevadprognoosi koostamise ajal komisjonile teada olnud

([12]) Eelarvepoliitika on määratletud valitsemissektori eelarvepositsiooni iga-aastase muutuse näitajana. Selle eesmärk on hinnata nii riiklikult kui ka ELi eelarvest rahastatavast eelarvepoliitikast tulenevat majanduslikku impulssi. Eelarvepoliitikat mõõdetakse vahena i) keskpika perioodi potentsiaalse majanduskasvu ja ii) esmaste kulude muutuse vahel, millest on maha arvatud kaalutlusõigusel põhinevad tulumeetmed ning mis hõlmab taaste- ja vastupidavusrahastu tagastamatu toetuse ja muude liidu vahenditega rahastatavaid kulusid.

([13]) Iga-aastases eduaruandes esitatud SKP kasvu on kõigi aastate puhul sesoonselt ja kalendaarselt korrigeeritud.

([14]) Eurostat, valitsemissektori kulud valitsemisfunktsioonide klassifikaatori (COFOG) alusel. COFOGi ja NATO määratluste metoodiliste erinevuste tõttu võivad COFOGi määratlusel põhinevad kulud erineda NATO määratlusel põhinevatest kuludest.

([15]) Alates 2026. aastast kajastatakse neid arve määruse (EL) 2024/1263 artikli 22 alusel loodud kontrollikontol.

poliitikameetmete põhjal prognoosis komisjon valitsemissektori eelarve puudujäägiks 2026. aastal 5,7 % SKPst. Puudujäägi suurenemine 2026. aastal kajastab peamiselt eeldust, et poliitikat ei muudeta ja et valitsemissektori võla intressimaksed suurenevad. Need suundumused osutavad netokulude 2,5 % suurusele kasvule 2026. aastal. Komisjoni hinnangul on eelarvepoliitika, mis hõlmab nii riigi enda kui ka ELi rahastatavaid kulutusi, 2026. aastal üldjoontes neutraalne. Valitsemissektori võla suhe SKPsse peaks komisjoni prognoosi kohaselt suurenema 2026. aasta lõpuks 118,4 %-le. Valitsemissektori võla ja SKP suhte kasv 2026. aastal kajastab peamiselt mõju, mida avaldab prognoositud esmane puudujääk.

(20) Soovituses, millega kiidetakse heaks Prantsusmaa keskpika perioodi kava, esitatakse kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevad reformid ja investeeringud ning nende rakendamise ajakava. Nende seas on taaste- ja vastupidavuskavas sisalduvad olemasolevad ja tõhustatud meetmed, nagu rangem kulutuste läbivaatamine, reformid taastuvenergia tootmise kiirendamiseks, töötuskindlustussüsteemi reform ja avaliku sektori poolt teadusuuringutele tehtavate kulutuste suurendamine, aga ka täiendavad reformid ja investeeringud, nagu maksu- ja sotsiaalkulude ratsionaliseerimine, sotsiaalkindlustusmaksete üldise vähendamise reform ning reformid ettevõtluskeskkonna lihtsustamiseks ja tööstuse süsinikuheite vähendamise soodustamiseks. Võttes arvesse Prantsusmaa poolt oma iga-aastases eduaruandes esitatud teavet, leiab komisjon, et pikendamise aluseks olnud reformid ja investeeringud, mille tähtaeg oli 30. aprill 2025, on ellu viidud, välja arvatud miinimumpalgaga võrreldes madalate palkadega seotud sotsiaalkindlustusmaksete üldise vähendamise reform, millest tulenev sääst oli ettenähtust pisut väiksem.

(21) Prantsusmaa teeb rohkesti maksukulutusi, mis tekitavad suurt eelarvekoormust. 2024. aasta eelarveprojekti 467 maksukulutuse hinnanguline kogusumma on 83,3 miljardit eurot (2,9 % SKPst), see tähendab umbes neljandik riigi kogutuludest. Prantsusmaa riigikontrolliasutuse andmetel eeldab 2024. aasta maksukulutuste lõplik kulu 4,55 miljardi euro suurust kõrvalekallet algselt prognoositud kuludest ja see tähendab, et hoolimata korduvatest katsetest kulude suurust ja arvu ohjes hoida on reaalväärtuses *de facto* 2013. aastast püsinud tõusutrend. Lisaks sellele ei sisalda eelmainitud kulu kohalikele omavalitsustele ja sotsiaalkindlustusasutustele ette nähtud maksukulutusi seoses käibemaksuga. 2024. aasta eelarveseaduses olid eelarvet kõige rohkem mõjutavad maksukulutused ennekõike teadustöö maksuvähendus (*crédit d'impôt recherche*, 7,9 miljardit eurot), eraisikust tööandja maksuvähendus (*crédit d'impôt pour l'emploi d'un salarié à domicile*, 6,7 miljardit eurot), 10 % suurune mahaarvamine eri liiki pensionitelt (*abattement de 10 % sur les pensions et retraites*, 4,8 miljardit eurot), töötajatele makstavate kasumiosade ja kapitalikasumi ning töötajate säästukavade ja pensionisäästukavade raames makstavate summade suhtes kohaldatav maksuvabastus (2,8 miljardit eurot), ning 10 % suurune maksuvähendus parendus-, ümberehitus-, sisustus- ja hooldustööde puhul (*taux de 10 % pour les travaux d'amélioration, de transformation, d'aménagement et d'entretien*, 2,2 miljardit eurot). Teisalt kaasnevad terve hulga maksukulutustega piiratud individuaalsed hüvitised, koormates eelarvet märkimisväärselt, samas kui teatavatel juhtudel on hüvitisesaajate arv teadmata, mis ei võimalda neid kulutusi täielikult kontrollida. Maksukulutused vähendavad Prantsusmaa maksusüsteemi tõhusust ja läbipaistvust, muudavad selle oluliselt keerukamaks ja üldisemalt vähendavad ressursijaotuslikku tõhusust tulenevalt üksikute otsuste moonutavast mõjust. 2023. aasta novembris vastu võetud seadusega riigi rahanduse mitmeaastaseks planeerimiseks aastatel 2023–2027 kehtestati erisätted, et maksukulutuste eelarvemõju piirata, nende arvu ohjes hoida ja tulemuslikkust suurendada, seades samal ajal eesmärgiks suurendada läbipaistvust nende parlamendile edastamisega iga-aastase eelarvemenetluse raames. Ent varasemaid katseid maksustamise keerukust ja maksukulutustest tulenevat eelarvekulu vähendada on saatnud piiratud edu.

(22) Prantsusmaa avaliku sektori kulutused olid 2024. aastal 57,1 % SKPst, mis on endiselt üks ELi suurimaid ja 7,5 protsendipunkti üle ELi keskmise. Komisjoni 2025. aasta kevadprognoosis nähakse samasugust vahet ette ka 2025. ja 2026. aastal. Seega tuleb Prantsusmaa eelarve konsolideerimiseks võtta avaliku sektori kulutuste suhtes otsustavaid meetmeid. Taaste- ja vastupidavuskava alla kuuluv kulutuste läbivaatamise mehhanism, mis võeti vastu 2023. aasta eelarveseadusega, on ajendatud eesmärgist korraldada regulaarseid hindamisi, et teha kindlaks kõige tulemuslikumalt majanduskasvu, sotsiaalset kaasatust ning rohe- ja digipööret soodustavad kulutused ja toetada samal ajal eelarve konsolideerimist kulude kokkuhoiuga juhtudel, kui tuvastatakse nende ebaefektiivsus. Oma keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava raames ning selleks, et toetada eelarve kohandamise perioodi pikendamist, võttis Prantsusmaa kohustuse võtta selle probleemiga tegelemiseks mitu meedet. Prantsusmaa iga-aastase eduaruande kohaselt tehti 2024. aastal korraldatud kulude läbivaatamiste käigus kindlaks ja saavutati 2025. aasta eelarveseaduses hinnanguliselt 4,3 miljardi euro suurune sääst: see näib viitavat märkimisväärsetele edusammudele Prantsusmaa keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavas seatud eesmärgi – saavutada ajavahemikul 2025–2027 kokku 8 miljardi euro suurune alaline sääst – täitmisel. Edaspidi oleks eelarve konsolideerimisel abi sellest, kui integreerida ka tulevikus iga-aastasesse ja mitmeaastasesse eelarve planeerimisse süstemaatiliselt kulutuste läbivaatamise tulemusena saadud kvantitatiivsed kulude kokkuhoiu eesmärgid.

Peamised poliitilised probleemid

(23) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile b ja V lisa kriteeriumile 2.2 sisaldab taaste- ja vastupidavuskava ulatuslikke üksteist vastastikku tugevdavaid reforme ja investeeringuid, mis tuleb rakendada 2026. aastaks. Need peaksid aitama tulemuslikult käsitleda kõiki probleeme või märkimisväärset osa probleemidest, mis on kindlaks tehtud asjakohastes riigipõhistes soovitustes. Järele jäänud lühikese aja jooksul on oluline taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas selle REPowerEU peatükk, tulemuslikult ellu rakendada, et suurendada rohe- ja digipöörde kaudu Prantsusmaa pikaajalist konkurentsivõimet ning tagada samal ajal sotsiaalne õiglus. Komisjoni teatises „Taasterahastu „NextGenerationEU“ – tee 2026. aastani“, mis võeti vastu 4. juunil 2025, selgitatakse kohaldatavat ajakava rahastu lõppemist silmas pidades, antakse liikmesriikidele suuniseid rakendamise maksimeerimiseks 31. augustiks 2026, sealhulgas selle kohta, kuidas oma taaste- ja vastupidavuskavasid veelgi ühtlustada, esitatakse peamised võimalused, mida kavade läbivaatamisel kaaluda, ning rõhutatakse, kui tähtis on hoolikas ühine kavandamine viimaste maksetaotluste esitamiseks 2026. aastal. Jätkuvalt on oluline süstemaatiliselt kaasata kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, sotsiaalpartnereid, kodanikuühiskonda ja muid asjaomaseid sidusrühmi, et tagada laialdane isevastutus taaste- ja vastupidavuskava eduka rakendamise eest.

(24) Prantsusmaal on hakatud kiiremini rakendama ühtekuuluvuspoliitika programme, mis hõlmavad toetust Euroopa Regionaalarengu Fondist (ERF), Õiglase Ülemineku Fondist (JTF) ja Euroopa Sotsiaalfond+-ist (ESF+). On oluline nende programmide kiiret rakendamist jätkata, suurendades samal ajal nende mõju kohapeal maksimumini. Prantsusmaa juba võtab oma ühtekuuluvuspoliitika programmide raames meetmeid konkurentsivõime ja majanduskasvu edendamiseks, suurendades samal ajal sotsiaalset ühtekuuluvust. Samal ajal seisab Prantsusmaa jätkuvalt vastamisi selliste probleemidega nagu vajadus kasutada paremini ära võimalusi, mida pakub rohe- ja digipöörde tööstusele, probleemid eluasemetega, eriti linnapiirkondade vaesemates osades, ning vajadus parandada puhta vee kättesaadavust ja sanitaartingimusi, ennekõike äärepoolseimates piirkondades ja eriti Mayotte'i saartel. Lisaks sellele tuleb sotsiaalse vastupanuvõime suurendamiseks pöörata erilist tähelepanu täiend- ja ümberõppele, et rahuldada tööturu vajadusi, keskendudes kõige ebasoodsamas olukorras olevatele rühmadele, ning hoogustada vaesusevastaseid ja sotsiaalse kaasatuse meetmeid, pöörates erilist tähelepanu lastele. Kooskõlas määruse (EL) 2021/1060 artikliga 18 nõutakse Prantsusmaalt ühtekuuluvuspoliitika fondide vahehindamise osana, et ta vaataks iga oma programmi läbi, võttes muu hulgas arvesse 2024. aasta riigipõhistes soovitustes kindlaks tehtud probleeme. Komisjoni 1. aprillil 2025 vastu võetud ettepanekutega ([16]) on kõigi programmide vahehindamise tulemuste kohta hinnangu esitamise tähtaega 31. märts 2025 pikendatud. Samuti on nendega ette nähtud paindlikkusmeetmed, mis peaksid aitama kiirendada programmide rakendamist, ja stiimulid liikmesriikidele, et nad eraldaksid ühtekuuluvuspoliitika vahendeid toetamaks liidu viit strateegilist prioriteetset valdkonda, nimelt konkurentsivõimet strateegiliste tehnoloogiate vallas, kaitset, eluaset, veesüsteemide kerksust ja energiasüsteemi ümberkujundamist, ning investeeringuid oskustesse prioriteetsetes sektorites, olles samal ajal ESF+ programmides jätkuvalt keskendunud kõige haavatavamas olukorras olevatele inimestele.

(25) Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvorm (STEP) annab võimaluse investeerida ühte ELi kesksesse strateegilisse prioriteeti ja tugevdada seeläbi ELi konkurentsivõimet. STEP tugineb 11 olemasolevale ELi fondile. Liikmesriigid võivad panustada ka programmi „InvestEU“, et toetada investeeringuid prioriteetsetesse valdkondadesse. Prantsusmaa võiks neid algatusi optimaalselt ära kasutada elutähtsa tehnoloogia, sealhulgas puhta ja ressursitõhusa tehnoloogia arendamise või tootmise soodustamiseks.

(26) Lisaks taaste- ja vastupidavuskava ning muude ELi fondide raames käsitletud majanduslikele ja sotsiaalsetele probleemidele peaks Prantsusmaa tulemuslikult käsitlema allesjäänud probleeme, mis on seotud regulatiivse ja halduskoormusega, ettevõtete teadus- ja arendustegevuse intensiivsusega, ettevõtjate ja akadeemiliste ringkondade koostöö tulemuslikkusega, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (edaspidi „VKE“) digiüleminekuga, tööstuse ja transpordi süsinikuheite vähendamise, taastuvate energiaallikate kasutuselevõtu ning sellega seotud investeeringutega elektrivõrkudesse ja -salvestamisse, oskuste nappusega, haridussüsteemiga, õpetajakutsega ja laste vaesusega.

(27) Nagu on märgitud konkurentsivõime kompassis, peavad kõik ELi, liikmesriikide ja kohalikud institutsioonid tegema suuri jõupingutusi, et koostada lihtsamaid reegleid ja kiirendada haldusmenetlusi. Komisjon on seadnud halduskoormuse vähendamiseks ambitsioonikad eesmärgid: vähemalt 25 % ja VKEde puhul vähemalt 35 %, ning on loonud uued vahendid nende eesmärkide saavutamiseks, sealhulgas ELi õigusaktide kogumi süstemaatiline stressitestimine ja tõhustatud dialoog sidusrühmadega. Selle eesmärgi saavutamiseks peab Prantsusmaa samuti täiendavalt pingutama. 84 % ettevõtjatest leiab, et haldusmenetluste keerukus on nende ettevõtte jaoks probleem

([16]) Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega muudetakse määrusi (EL) 2021/1058 ja (EL) 2021/1056 seoses erimeetmetega strateegiliste probleemide lahendamiseks vahehindamise raames (COM(2025) 123 final).

äritegevusega tegelemisel Prantsusmaal ([17]). Prantsusmaa on ellu viinud mitu reformi, mille eesmärk on vähendada halduskoormust ([18]) ja kiirendada avaliku sektori toimimist ([19]). Võimalik, et need jõupingutused on aidanud muuta arvamust, et ettevõtluseeskirjad kujutavad enesest pikaajalist investeerimistakistust (sellele viitab selliste ettevõtjate arvu vähenemine, kes peavad neid oluliseks takistuseks: kui 2019. aastal oli neid 25 % ja 2020. aastal 22 %, siis 2024. aastaks oli nende osakaal langenud 19,7 %-le). Lisaks sellele on Prantsusmaa alates 2019. aastast parandanud oma positsiooni ELi keskmise suhtes ([20]). Oma keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava raames ning selleks, et toetada eelarve kohandamise perioodi pikendamist, kohustus Prantsusmaa viima selle probleemiga tegelemiseks ellu terve hulga reforme. Regulatiivse ja halduskoormuse probleemi täielikuks lahendamiseks on siiski vaja täiendavaid meetmeid. Komisjoni hindamise ([21]) ja tooteturu reguleerimist käsitlevate OECD 2023. aasta näitajate kohaselt on regulatiivsed piirangud, mis kehtivad jaemüügi- ja äriteenustele (millest paljud on reguleeritud kutsealad), Prantsusmaal teiste liikmesriikidega võrreldes endiselt rangemad. Teenuste osutamise võimaldamise ja selle praktiseerimise ümberkujundamine stimuleeriks innovatsiooni, konkurentsi ja tööalast liikuvust, millel oleks üldine positiivne majanduslik mõju ([22]). Kui leevendada jaemüügi vallas kehtivaid piiranguid, nagu registreerimisnõuded, load ja tegevusele esitatavad nõuded, sealhulgas müügi puhul, võiks see aidata kaasa paremale äritegevusele ning tuua konkurentsivõimeliste hindade ja laiema tootevaliku kaudu kasu tarbijatele.

Üldine loa- ja litsentsisüsteem on küll vähem koormav kui ELis keskmiselt, kuid seda saab veelgi paremaks muuta, võttes kasutusele head tavad, sealhulgas lubade ja litsentside korrapärase läbivaatamise, et hinnata nende vajalikkust.

(28) Ehkki ettevõtete teadus- ja arendustegevusele antava avalik sektori toetuse ([23]) osakaal on Prantsusmaal ELi suurem (niihästi avaliku sektori toetuse kogusumma kui ka selle osakaal maksusoodustustest on enam kui kaks korda üle ELi keskmise), on ettevõtete teadus- ja arendustegevus Prantsusmaal soiku jäänud ning jäi 2023. aastal veidi alla ELi keskmise. Ennekõike kohaldatakse teadustöö suhtes kulukat maksuvähendust (7,9 miljardit eurot 2024. aastal), ehkki hindamise käigus selgusid suured nõrkused ([24]). Ennekõike näitas riikliku innovatsioonipoliitika hindamise komisjoni 2021. aasta hindamine, et ehkki pool toetustest läheb suurematele ettevõtetele, ei olnud kaval neile märkimisväärset mõju. Vastavalt finantsinspektsiooni (*Inspection Générale des Finances*) 2024. aasta märtsi soovitusele ([25]) orienteeriti teadustegevuse maksuvähendus 2025. aasta eelarveseaduses teataval määral ümber teadus- ja arendustegevuse kuludele, ennekõike jättes toetuskõlblike kulude seast välja tehnoloogiaseire ja intellektuaalomandiga seotud kulud.

Samuti loobuti maksubaasi kahekordistamisest kava raames seoses järeldoktorite värbamisega. Ehkki nende meetmete tulemus võiks olla mõningane sääst ([26]) (hinnanguliselt 5 % selle maksuvähendusega seotud iga-aastastest maksukulutustest), ei ole ette näha, et nendest tulenevalt paraneksid märkimisväärselt ettevõtete teadus- ja arendustegevuse tulemused, kuna kava kohaldamisala ei muudeta nendega oluliselt. Teadus-ja arendustegevust võiks hoogustada see, kui suurendatakse uuenduslikele VKEdele, keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele ja idufirmadele antava abi osakaalu ja hõlbustatakse nende kavas osalemist, ([27]) kuna selliste firmade rahalised

([17]) „Businesses“ attitudes to corruption in the EU' („Ettevõtete suhtumine korruptsiooni ELis“), Eurobaromeetri aruanne (aprill 2024).
([18]) 22. mai 2019. aasta seadus ettevõtete kasvu ja ümberkujundamise kohta (*PACTE*).
([19]) 7. detsembri 2020. aasta seadus avaliku sektori toimimise kiirendamise ja lihtsustamise kohta (*ASAP*).
([20]) Euroopa Investeerimispank, „EIB Investment Survey 2024“. ELi kohta arvutatakse aritmeetiline keskmine.
([21]) Euroopa Komisjon, jaemüügisektori piirangute taseme näitaja (ajakohastatud 2022. aastal), 2024.
([22]) Prantsusmaa konkurentsiasutus kavatseb asutamistingimusi ja reguleeritud juriidiliste kutsealade suhtes kehtivaid lõive käsitlevate reformide hindamise korraldada 2025. aasta suvel.
([23]) Prantsusmaa avaliku sektori toetus ettevõtete teadus- ja arendustegevusele oli 2021. aastal 0,45 % SKPst, ELis keskmiselt 0,2 %. 2021. aastal moodustas ettevõtete teadus- ja arendustegevusele antavate maksusoodustuste näol saamata jääv tulu Prantsusmaal 0,28 % SKPst (ELis keskmiselt oli sama näitaja 0,1 %). Prantsusmaa ettevõtete teadus- ja arendustegevuse intensiivsus oli 2023. aastal 1,44 %, see tähendab samal tasemel kui 2012. aastal, mis on väiksem kui ELis keskmiselt (1,49 %).
([24]) OECD (2020) „How effective are R&D tax incentives? New evidence from the OECD microBeRD project“, Directorate for Science, Technology and Innovation Policy Note, OECD, Pariis.
Conseil d'analyse économique (2022), Focus N°090-2022 „Renforcer l'impact du Crédit d'impôt recherche“, Philippe Aghion, Nicolas Chanut ja Xavier Jaravel.
([25]) Inspection Générale des Finances „Revue de dépenses: les aides aux entreprises“, märts 2024, avaldatud aadressil: https://www.igf.finances.gouv.fr/files/live/sites/igf/files/contributed/Rapports%20de%20mission/2024/2023-M-105-03%20Rapport%20Aides%20aux%20entreprises.pdf.
([26]) Hinnanguline sääst on 5 % (Rapport général n°144 (2024–2025), II köide, 1. osa, 21. november 2024, avaldatud aadressil Projet de loi de finances pour 2025: Les conditions générales de l'équilibre financier (article liminaire et première partie de la loi de finances) - Sénat).
([27]) Lignau (DGE, 2024) sedastas, et alates 2016. aastast loodud idufirmadest sai ajavahemikul 2017–2021 maksuvähenduskavas osaleda ainult 44 %, ehkki nad kasutasid seda rohkem kui muid kavasid, näiteks noore novaatorlik ettevõtte nimetust või innovatsiooni maksuvähendust.

võimalused on piiratumad. Muude olemasolevate meetmete seas innovatsiooni toetamiseks on innovatsiooni maksuvähendus ja nimetus „Noor novaatorlik ettevõte“(*jeune entreprise innovante*), millega pakutakse sotsiaalseid ja maksualaseid eeliseid iduettevõtjatele, kes vastavad konkreetsetele teadus-ja arendustegevuse intensiivsuse ja kasvu kriteeriumitele. Need on paremini VKEdele suunatud, kuid nende eelarve on palju väiksem (2024. aastal umbes 332 miljonit eurot innovatsiooni maksuvähenduse puhul ning 314 miljonit eurot maksu- ja sotsiaalkuludena, millega toetatakse noori novaatorlikke ettevõtteid ([28])). 2025. aasta eelarveseaduse ja sotsiaalkindlustuse rahastamise 2025. aasta seadusega tehtud muudatustest tulenevalt vähenes nende sihtotstarbelisemate meetmete kättesaadavusest saadav kasu nende mahuga võrreldes olulisemal määral kui teadustegevuse maksuvähenduse puhul.

(29) Innovatsiooni esilekutsumisel on võtmetähtsusega tihedamad sideme teadus- ja äriringkondade vahel, eriti teadmus- ja tehnosiirdekavade kaudu. Kuid seejuures kujutab enesest märkimisväärset takistust Prantsusmaa tehnosiirde ja teadusuuringute väärtustamise süsteemi keerukus, nagu märgiti tulevikuinvesteeringute programmi 2019. aasta hindamisaruandes. Prantsusmaa näitajad äriühingute rahastatud avaliku sektori teadus- ja arendustegevuse vallas on oluliselt alla ELi keskmise ja olukord selles vallas ei ole alates 2019. aastast paranenud. Problemaatilised on antud valdkonna suur killustatus ja selliste kesksete elementide nagu tehnosiirde kiirendamisettevõtted (*sociétés d'accélération du transfert de technologies*), tehnoloogiauuringute instituudid (*instituts de recherche technologique*) ja kliinikumid (*instituts hospitalo-universitaires*) väga tagasihoidlikud tulemused ([29]). Samas ei ole alates 2019. aastast ellu viidud ühtegi tehnosiirde kiirendamisettevõtete mudeli reformi. Hiljuti, 2023. aastal, käivitati ülikoolide innovatsioonikeskuste (*pôles universitaires d'innovation*) algatus, et parandada olemasolevatele organisatsioonidele ja kavadele tuginedes kohalikke innovatsioonikeskkondi. Paremate innovatsioonialaste tulemuste saavutamiseks tuleb suurendada teadmus- ja tehnosiirdesüsteemi tõhusust. Seda on võimalik saavutada, seades konkreetseid eesmärke, nagu patenditaotluste arvu oluline suurendamine, intellektuaalomandi kaitse ja ettevõtete loomine. Tulemusi aitaks parandada ka süsteemi lihtsustamine, näiteks ühtlustades olemasolevate üksuste rolle või soodustades nendevahelist koostööd.

(30) Ehkki digitehnoloogia peaks võimaldama ettevõtjatel oma tooteid ja teenuseid paremaks teha ning konkurentsivõimet suurendada, on Prantsusmaa VKEde seas digiülemineku vallas mahajäämus: 2024. aastal oli algtasemel digimahukus ainult 68,5 % neist, mis on alla ELi keskmise (72,9 %). Vahe on märkimisväärne ka arvestades Euroopa digikümnendi 90 % suuruse eesmärgiga aastaks 2030. Näiteks tegeleb e-müügiga vähem Prantsusmaa VKEsid kui ELis keskmiselt (vastavalt 17,6 % ja 23,1 %), mis on teravas vastuolus asjaoluga, et nende Prantsusmaa tarbijate hulk kõigis vanuserühmades, kes ostavad tooteid või teenuseid internetist, on ELi keskmisega võrreldes oluliselt suurem. Lisaks sellele on Prantsusmaa ettevõtjad, eriti VKEd, ELi keskmisest maha jäänud sellise kõrgtehnoloogilise digitehnoloogia kasutuselevõtul nagu tehisintellekt ja pilvteenused. Praeguste kasutuselevõtumääradega arvestades jääb täiesti kättesaamatuks ELi eesmärk jõuda nii kaugele, et 75 % ettevõtetest kasutab pilveteenuseid, teeb suurandmete analüüsi või kasutab tehisintellekti. 2018. aasta septembris algatas Prantsusmaa tööstusele keskenduva digiüleminekukava, mis hõlmas meetmeid aastani 2023 ja mille eelarve oli 1,3 miljardit eurot, sealhulgas toetus uue kõrgtehnoloogilise digitehnoloogia kasutuselevõtuks tööstussektori VKEdele ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele, mida rahastati ELi taaste- ja vastupidavusrahastust ([30]). 2018. aastal võttis Prantsusmaa vastu riikliku tehisintellekti strateegia. Paralleelselt loodi 2018. aastal ka VKEde digiülemineku keskne algatus *France Num*, mida on sellest peale pidevalt intensiivistatud. Selle raames pakutakse diagnostikat ja koolitusi ning esitatakse selliste partnerite võrgustiku loetelu, kes on valmis ettevõtjaid nende digiüleminekupüüdlustes toetama.

Ent selle suutlikus VKEde digiüleminekut otseselt mõjutada on piiratud, kuna algatus täidab pelgalt vahendaja rolli, viies ettevõtjaid kokku digiteenuste pakkujatega ja tegutsedes dokumendikeskusena. Toetust otsivate VKEde jaoks muudab olukorra veelgi keerulisemaks asjaolu, et olemas on üle saja eri piirkondliku rahalise abi, mille kõlblikkuskriteeriumid on erinevad, ja rohkearvuliselt asjaomaseid asutusi ([31]). Suurendada tuleb digiüleminekule antava avalikust sektorist pärineva toetuse mõjusust. Kasu oleks sellest, kui olemasolevaid toetuskavasid ühtlustataks ja viidaks toetuse laad ärivajadustega paremini kooskõlla, eelistades seejuures tehnoloogialahendusi, mis võivad kõige

([28]) „Projet de loi de finances pour 2024: Recherche et enseignement supérieur“, Rapport général nº 128 (2023-2024), III köide, lisa 24, 23. november 2023, avaldatud aadressil Projet de loi de finances pour 2024: Recherche et enseignement supérieur - Sénat.
Vt samuti „État de l'Enseignement supérieur, de la Recherche et de l'Innovation en France nº17“, juuni 2024, teema nr 23, avaldatud aadressil Les jeunes entreprises innovantes - état de l'Enseignement supérieur, de la Recherche et de l'Innovation en France nº17.

([29]) Comité de surveillance des investissements d'avenir „Évaluation du premier volet du programme d'investissements d'avenir (PIA, 2009-2019)“, november 2019, avaldatud aadressil *Le PIA, un outil à préserver, une ambition à refonder.*

([30]) Direction Générale des Entreprises (2024) „La numérisation des entreprises industrielles en France: un soutien à la demande et à l'offre de solutions technologiques“ Les Thémas de la DGE nº24, november, lk 8.

([31]) Senati erakorraline istungjärk 2018–2019 „Rapport d'information fait au nom de la délégation aux entreprises sur l'accompagnement de la transition numérique des PME: comment la France peut-elle rattraper son retard?“ Pascale Gruny, senati liige, avaldatud aadressil Projet de loi de finances pour 2021: Économie - Sénat.

suurem tõenäosusega tootlikkust suurendada ([32]), nagu tehisintellekt. Lisaks sellele aitaks VKEdel teadlikke valikuid teha see, kui määrata *France Num* võrgustikku kuuluvate loetellu kantud digiteenuste osutajatele kvaliteedireiting, näiteks kasutajate tagasiside põhjal.

(31) Prantsusmaa elektrienergia allikate jaotus on tänu tuumaenergia tootmisele endiselt suures osas vähese süsinikuheitega. Välja arvatud COVID-19 perioodil, kui kasvuhoonegaaside heitekogused kunstlikult vähenesid, on Prantsusmaa alates 2019. aastast vähendanud oma heidete netokogust pidevalt üle 3 % aastas. See langussuundumus võimaldas riigil saavutada oma teise CO_2 eelarve (2019–2023) eesmärgi, mis esitati teises riiklikus CO_2 vähendamise strateegias, mille sihiks on saavutada 2030. aastaks 40 % suurune vähenemine (võrreldes 1990. aastaga). Aastatel 2022. ja 2023. Prantsusmaa isegi kiirendas oma süsinikuheite vähendamist, saavutades koguheite 5,8 % suuruse vähenemise. Kuid see hoog rauges 2024. aastal märkimisväärselt: Citepa ([33]) hinnangul vähenesid heitkogused 1,8 %, kokku 366 miljonit CO_2 ekvivalenttonni, mis on oluliselt vähem kui riigi kliimaeesmärgi saavutamiseks vajalik kasv aastas. Selleks et olla kooskõlas oma järgmise CO_2 eelarvega (2024–2028) kolmanda vähese CO_2 heite strateegia raames (mis toetab Prantsusmaa 2030. aasta eesmärki vähendada kasvuhoonegaaside netoheidet poole võrra), peab Prantsusmaa oma heitkoguseid igal aastal kui 2030. aastani 5 % vähendama.

Kui energia- ja tööstussektor püsivad oma heitkoguste vähendamise trajektooril, siis transpordi- ja ehitussektor peavad kolmanda vähese CO_2 heite strateegia kohase kolmanda CO_2 eelarve eesmärgi saavutamiseks tegema täiendavaid jõupingutusi. Peamine kasvuhoonegaaside heite allikas ([34]) Prantsusmaal on endiselt transpordisektor, ainus sektor, mille heitkogused 1990. ja 2023. aasta vahel suurenesid. Citepa viimaste hinnangute kohaselt vähenes transpordisektori heide 2024. aastal 2023. aastaga võrreldes alla 1 %. Heitkoguste vähendamise eesmärkide saavutamiseks nii reisijate- kui kaubaveo vallas on ilmtingimata vaja kiirendada eeskätt maanteetranspordi süsinikuheite vähendamist, kuna see moodustab väga märkimisväärse osa transpordi koguheitest ([35]). Lisaks sobilikele stiimulitele ja toetuskavadele tuleb luua vajalik taristu, nii et heiteta sõidukite osakaalu suurenemine jätkub endises tempos, keskendudes eriliselt vähekaitstud transpordikasutajatele ([36]) ja raskesõidukitele. Kaubavedu Prantsusmaal toimub jätkuvalt suuresti maanteedel (85 %), kuna raudtee- ja siseveeteetranspordi osakaal on vastavat ainult 10 % ja 2 %, alla ELi keskmise ([37]). Selleks et toetada üleminekut maanteeveolt raudtee- ja siseveeteeveole, peab Prantsusmaa välja ehitama üleeuroopalise transpordivõrgu, et suurendada läbilaskevõimet ja võrgu tihedust. Lisaks sellele suurendaks ELi raudteesüsteemi koostalitlusvõimet, tõhusust ja turvalisust Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemi kasutuselevõtu kiirendamine – praegu kasutab seda kõigest 10 % riigi kesksest üleeuroopalisest transpordivõrgust ([38]). Ka siseveeteedel on suur süsinikuheite vähendamise potentsiaal, mida saaks veelgi paremini ära kasutada, parandades jõeteabeteenuste koostalitlusvõimet, andmete kättesaadavust ja terminalide paiknemise tihedust.

(32) Energia lõpptarbimine eluasemesektoris on alates 2015. aastast samaks jäänud ning viimaste hinnangute (allikas: Citepa) kohaselt on elamute ja teenindushoonete kasvuhoonegaaside heitkogused 2024. aastal 2023. aastaga võrreldes vähenenud ainult 1,1 %. Hoonete energiatõhusaks renoveerimisel ning õli- ja gaasiboilerite asendamisel keskkonnahoidlikumate lahenduste, näiteks soojuspumpadega, on Prantsusmaa oma riiklike kavadega võrreldes tempost maha jäänud ([39]). Mahajäämuse kõrvaldamiseks peab Prantsusmaa rohkem pingutama, et teha reaalseid edusamme oma 2030. aasta hoonete energiatarbimise vähendamise eesmärgi saavutamiseks kooskõlas kolmanda vähese CO_2 heite strateegiaga. Hoonete energiatõhusaks renoveerimise nõudluse soodustamiseks tasuks riiklikke kavasid niihästi lihtsustada kui ka tagada nende stabiilne rahastamine, muu hulgas kaasates erarahastust, pöörates erilist tähelepanu haavatavatele leibkondadele ja tervikrekonstrueerimisele.

([32]) Rapport CNP (2025) | Un monde en mutation – Productivité, compétitivité et transition numérique, lk 188.
([33]) Citepa (*Centre Interprofessionnel Technique d'Études de la Pollution Atmosphérique*) on prantsuse organisatsioon, millele on antud volitused koostada riiklikud ülevaated kasvuhoonegaaside ja õhusaaste kohta, mis esitatakse ÜROle ja ELile.
([34]) 34 % koguheitest (v.a kütused rahvusvaheliseks transpordiks, nagu rahvusvaheline lennundus ja kaubavedu).
([35]) 2023. aastal moodustas see 94 % transpordisektori heitkogustest, v.a kütused rahvusvaheliseks transpordiks, nagu rahvusvaheline lennundus ja kaubavedu (Livre | Chiffres clés du climat 2024, lk 56).
([36]) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määruses (EL) 2023/955 (millega luuakse kliimameetmete sotsiaalfond ja muudetakse määrust (EL) 2021/1060) esitatud määratlusele on need transpordikasutajad, kes kulutavad olulisema osa oma sissetulekust energiale ja transpordile, kellele ei ole teatavates piirkondades kättesaadavad alternatiivsed taskukohased liikuvus- ja transpordilahendused ning kellel ei pruugi olla rahalisi vahendeid, et investeerida fossiilkütuste tarbimise vähendamisse.
([37]) 2022. aastal oli raudtee-kaubaveo osakaal ELis 16,6 % ja siseveetee-kaubaveo osakaal 4,9 %.
([38]) Seevastu näiteks Belgias on see näitaja 79 % ja Hispaanias 27 %.
([39]) Nagu sedastas ökoloogilise planeerimise peasekretariaat 2024. aasta detsembris (Les Rencontres avec les partenaires du SGPE, detsember 2024, lk 11).

(33) 2023. aastal ei olnud Prantsusmaa endiselt saavutanud oma 2020. aasta siduvat taastuvenergia eesmärki ([40]). Oma keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava raames ning selleks, et toetada eelarve kohandamise perioodi pikendamist, võttis Prantsusmaa kohustuse viia selle probleemiga tegelemiseks ellu reform. Kuid sellega seoses võetud kohustused ei lahendaks probleemi täielikult. Ehkki varasemalt kehtestas Prantsusmaa 2019. aasta energeetika- ja kliimaseadusega 2030. aasta taastuvenergia eesmärgi, ei ole riik nüüdseks kinnitanud ja uuendanud kohustust täita ELi praeguseid 2030. aasta eesmärke. Koos viivitustega uute loamenetluste rakendamisel tekitab see olukord investorites ebakindlust. Samal ajal meelitaks sellealase kindluse tagamine ligi uusi investeeringuid, soodustaks töökohtade loomist kohalikul tasandil ja hoogustaks keskkonnahoidliku tehnoloogia tootmist, mis aitaks kaasa Prantsusmaa turu elujõulisusele. Prantsusmaa peab kiirendama loamenetlust ja võtma oma taastuvenergiale ülemineku kiirendamise seaduse raames vastu mitu rakendusakti. Taastuvenergia eelisarendusalade kindlaksmääramine on aeglane: ümmarguselt kaks aastat pärast vastava seaduse vastuvõtmist, see tähendab 2024. aasta juuliks, oli sellised alad määratlenud ainult 34 % omavalitsustest. Protsessi võiks kiirendada küllaldase töötajate hulga tagamine lubadega tegelevates haldusasutustes. Lisaks sellele on vaja kehtestada selged ja lühemad tähtajad väljaspool taastuvenergia eelisarendusalasid toimuvate projektide puhul, samuti luua taastuvenergia loaandmismenetluste ühtsed kontaktpunktid.

(34) Üha suuremad kitsendused seoses taastuvate energiaallikatega ning 2023. ja 2024. aasta negatiivsed hinnaepisoodid viitavad elektrivõrkude piiratusele ja suurenenud vajadusele nõudluse poole paindlikkuse ja salvestamise, ([41]) sealhulgas soojusenergia salvestamise järele. Selleks et integreerida taastuvenergia suurenenud kogus elektrivõrku ja tagada energiavarustuskindlus, tuleb selliseid paindlikkuslahendusi edasi arendada. Elektrivõrguettevõtjad RTE ja Enedis teatasid hiljuti, et neil on kavas ulatuslikud investeeringud võrgu arendamiseks järgmise 15 aasta jooksul ([42]). Samas on RTE kava endiselt konsultatsioonietapis. Viimastel aastatel on Prantsusmaa tellinud projekte süsteemidevahelisteks ühendusteks Itaaliaga (Savoie – Piemonte) ja lähiaastatel on neid kavas veelgi, näiteks projekt „Celtic Interconnector“ ja Biskaia lahe projekt. Nende investeerimiskavade õigeaegne lõpuleviimine ja realiseerimine soodustaks investeeringuid taastuvatesse energiaallikatesse ja kiirendaks süsinikuheite vähendamist. Samuti on ülimalt tähtis, et pikaajaliste plaanide koostamisel võetaks arvesse vastastikuseid ühendusi naaberriikidega, eriti Ibeeria poolsaarega, et hoogustada ELi turuintegratsiooni. Prantsusmaa piiriüleste energiaühenduste tase oli 2024. aastal madalam kui ELi 2030. aasta eesmärk 15 % ([43]).

(35) Värbamisraskustest teatanud ettevõtjate arv küll vähenes 2024. aastal ja 2025. aasta esimeses kvartalis tulenevalt majanduskasvu aeglustumisest, kuid hiljutise küsitluse põhjal on tööle kandideerijate nõuetele mittevastav profiil koos tööjõupuudusega üks kahest värbamist takistavast tegurist, eriti sellistes kesksetes sektorites nagu autotööstus, ehitus ja hooldussektor ([44]). Taaste- ja vastupidavusrahastu najal on Prantsusmaa teinud märkimisväärseid investeeringud töötajate täiend- ja ümberõppesse, millest tulenevalt koolitustel osalevate täiskasvanute arv on pisut suurenenud (2016. aastal 48,4 %, 2022. aastal 49,2 %). Kuid nende programmidega ei ole alati õnnestunud suurendada väheste oskustega isikute ja vanemaealiste töötajate osalemist. Samuti on neil programmidel olnud piiratud mõju koolitustel osalemisele prioriteetsetes sektorites (IKT, tervishoid, ehitus, rohepööre). Varasemate ja hiljutiste investeeringute, näiteks oskuste investeerimiskava (*plan d'investissement dans les compétences*) hindamine näitab, et ainult 25 % koolitustest toimub prioriteetsetes sektorites ja 20 % koolitustest on mõeldud elukutsetele, mis kannatavad oskuste nappuse all. Lisaks sellele osales õppes 2022. aastal ainult umbes 25 % väheste oskustega täiskasvanutest.

(36) Hoolimata avaliku sektori suurtest kulutustest haridusele on Prantsusmaa haridussüsteemi tulemused viimasel ajal märkimisväärselt halvenenud ning probleemi on veelgi teravdanud õpilaste sotsiaal-majandusliku tausta suur mõju. Prantsuse alg- ja keskkooliõpilased jäävad oma tulemustelt matemaatikas ja loodusteadustes maha sama taseme õpilastest ELis ([45]) ja selliste 15aastaste õpilaste osakaal, kelle tulemused matemaatikas, lugemises ja loodusteadustes on kehvad, on alates 2018. aastast oluliselt suurenenud, ([46]) samas kui väga häid tulemusi saavutanud õpilaste arv vähenes. Lisaks sellele on Prantsusmaa üks suurimate sotsiaal-majanduslike erinevustega riike ELis. Ülimalt tähtis on parandada õpilaste põhioskusi varasest lapsepõlvest peale. Kui esimesed hindamised näitavad, et klasside poole

([40]) 2023. aastal moodustas taastuvenergia 22,3 % summaarsest energia lõpptarbimisest Prantsusmaal, seega ei olnud riik endiselt saavutanud oma 2020. aasta siduvat taastuvenergia eesmärki (23 %).
([41]) Bilan électrique 2024 | RTE.
([42]) RTE présente les grandes orientations de sa stratégie de transformation du réseau de transport d'électricité à l'horizon 2040 | RTE.
([43]) Määratletud kui impordivõimsus võrreldes liikmesriigis olemasoleva võimsusega.
([44]) France Travail - Enquête besoin en main-d'œuvre 2025.
([45]) 2023 Trends in International Mathematics and Science Study (TIMSS) survey.
([46]) Rahvusvahelise õpilaste hindamise programmi 2022. aasta uuring Prantsusmaal näitas, et 15aastaste tulemused matemaatikas olid kehvad 28,8 % juhtudest (ELis on sama näitaja 29,5 %,) lugemises 26,9 % (ELis 26,2 %) ja loodusteadustes 23,8 % (ELis 24,2 %).

väiksemaks tegemisel nn prioriteetsetes hariduspiirkondades oli õpilaste tulemustele positiivne mõju, siis 70 % ebasoodsas olukorras olevatest õpilastest käib koolis väljaspool prioriteetseid piirkondi ja seega ei ole neil võimalik toetust saada. Kehvade tulemustega või ebasoodsas olukorras olevate õpilaste vajaduste rahuldamiseks võiks kasu olla täiendavate vahendite järkjärgulisemast eraldamisest ning koostööst ebasoodsas olukorras olevate koolide ja kohalike üksuste vahel. 2023. aastal võttis haridusministeerium meetmeid, et soodustada suuremat sotsiaalset mitmekesisust riiklikes ja erakoolides ning seadis sisse iganädalased diferentseeritud tunnid prantsuse keeles ja matemaatikas. Kuid tulenevalt sagedastest muudatustest poliitikas on rakendamiseks ja hindamiseks jääv aeg olnud ebapiisav ning õpetajate hulgas ei ole meetmeid omaks võetud. Tulemuslikuma alusoskuste strateegia väljatöötamisel oleks abi olemasolevate andmete ja hindamiste paremast ärakasutamisest, tihendamast koostööst haridusringkondadega ning suuremast austusest koolide ja õpetajate pedagoogilise sõltumatuse vastu.

(37) Ehkki 2023. aastal tõsteti õpetajate palku ja veel on liiga vara, et selle mõju hinnata, on õpetajakutse atraktiivsus endiselt problemaatiline ja haridustulemusi mõjutab õpetajate nappus. Konkurentsipõhistel värbamiseksamitel osaleb vabade töökohtade arvuga võrreldes üha vähem kandidaate, nii et väheneb eksamite selektiivsus, eriti mis puudutab matemaatikat ja teatud õppeasutustes algkooliõpetajaid ([47]). Elukutse atraktiivsuse vähenemine võib tuleneda mitmest tegurist. 2022. aastal nimetas 63 % keskharidusjärgsete õpiasutuste õpilastest põhjustena, miks nad ei soovi saada õpetajaks, töötingimusi, sealhulgas õpilaste arvu klassis (mis on ELis üks suuremaid), töökoormust, liikuvusnorme ja palka ([48]). Lisaks sellele võib õpetamise kvaliteeti mõjutada üha ulatuslikum ajutise töölepinguga õpetajate kasutamine, kuna nende kvalifikatsioonitase on madalam ning kogemused ja koolitusvõimalused väiksemad kui alalistel õpetajatel. Võetud on meetmeid õpetamistingimuste parandamiseks, sealhulgas intensiivistades algkooliõpetajate prantsuse keele ja matemaatika alaseid koolitusi. Ent nende meetmete ulatust on võimalik veelgi laiendada, ennekõike vähendades klasside suurust (kasutades ära vähenevat laste arvu), viies esma- ja täiendusõppe paremini vastavusse kõigi õpilaste muutuvate vajadustega ([49]) ning andes õpetajatele ja koolidele suurema autonoomia ([50]). Ennekõike hoiatab riigikontrolliasutus, et koolidirektorite võimalused arvestada õpilaste vajaduste ja kohalike oludega on praktikas piiratud ([51]). Lisaks sellele võiks aktsepteerimist ja atraktiivsust suurendada see, kui praeguste algharidusreformi kavade suhtes konsulteeritaks õpetajate ja laiemate haridusringkonnaga.

(38) Prantsusmaa laste puhul on vaesuse ja sotsiaalne tõrjutuse risk suurem kui ülejäänud elanikkonna puhul (2024. aastal vastavalt 26,2 % ja 19 %) ja teistes ELi riikides (2024. aastal vastavalt 26,2 % ja 24,2 %). Laste vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse risk on viimastel aastatel märkimisväärselt suurenenud ([52]) hoolimata sellest, et olukord 2023. ja 2024. aastal paranes, ja 2024. aastal jõudis tööta leibkondades elavate Prantsusmaa laste osakaal 9 %ni, mis on ELi üks suuremaid. Üksikvanemaga perekonnad, mille peaks on sageli üksikema, seisavad tööd otsides silmitsi suurte ja spetsiifiliste probleemidega, ([53]) ja töötavatest vanematest esines vaesusrisk 2024. aastal viiendiku puhul. Üks peamisi nende ees seisvaid takistusi on alushariduse ja lastehoiu kättesaadavus. Prantsusmaal on vahe lastehoiu kättesaadavuses eelisseisundis ja ebasoodsas olukorras olevate laste jaoks üks suuremaid ELis (vastavalt 41,6 protsendipunkti ja 15,8 protsendipunkti). 2024. aastal ei saanud 72,6 % vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevates leibkondades elavatest (0–3aastastest) lastest ametlikke lapsehoiuteenuseid. Ehkki üldiselt on lastehoid kättesaadav suurele osale lastest Prantsusmaal, on selle olemasolu ja hind riigi eri osades äärmiselt erinevad ([54]). Lisaks sellele on ebatüüpilise tööajaga perekondadel või töötutel raskusi sobiliku lapsehoiuteenuse leidmisel, ([55]) mis pärsib nende tööotsinguid ja koolitustel osalemist. Konkreetsete töötamise ees olevate takistuste kõrvaldamine ning alushariduse ja lastehoiu kättesaadavuse parandamine aitaks vanematel end koolitada, mis annaks neile paremad töövõimalused ja parandaks nii lühikeses kui ka pikas perspektiivis laste õpitulemusi, kusjuures eriti suur kasu oleks sellest ebasoodsas olukorras olevatel lastel ([56]).

([47]) France Stratégie, 2024, Travailler dans la fonction publique:le défi de l'attractivité.
([48]) Cour de Comptes, Devenir enseignant: la formation initiale et le recrutement des enseignants des premier et second degrés, Rapport public thématique, 2023.
([49]) „Education: comment mieux orienter la dépense publique", Conseil d'analyse économique, 2025, avaldatud aadressil Éducation: comment mieux orienter la dépense publique.
([50]) Lastra-Anadón, C. and S. Mukherjee (2019), „Cross-country evidence on the impact of decentralisation and school autonomy on educational performance", OECD Working Papers on Fiscal Federalism, No. 26, OECD Publishing, Pariis, https://doi.org/10.1787/c3d9b314-en.
([51]) Cour des Comptes „Mobiliser la communauté éducative autour du projet d'établissement", Rapport public thématique, 2023.
([52]) Prantsuse emamaal (mille kohta on olemas võrreldava aegread) suurenes vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse riskiga laste osakaal 2019. aasta 24,1 %-lt 2023. aastaks 25,7 %-le.
([53]) Sénat (2024). „Familles monoparentales: pour un changement des représentations sociétales".
([54]) CNAF-ONAPE „L'accueil des jeunes enfants", 2024. aasta väljaanne.
([55]) Cour des Comptes „La politique d'accueil du jeune enfant", detsember 2024.
([56]) OECD (2025), „Reducing Inequalities by Investing in Early Childhood Education and Care, Starting Strong", OECD Publishing, Pariis, https://doi.org/10.1787/b78f8b25-en.

(39) Arvestades euroala liikmesriikide majanduse tihedat seotust ning nende ühist panust majandus- ja rahaliidu toimimisse, soovitas nõukogu 2025. aastal euroala liikmesriikidel võtta meetmeid, sealhulgas oma taaste- ja vastupidavuskavade kaudu, et rakendada 2025. aasta soovitust euroala majanduspoliitika kohta. Prantsusmaal aitavad soovitused 2, 3, 4 ja 5 rakendada 2025. aasta soovituses esitatud esimest euroala soovitust konkurentsivõime kohta, soovitused 4 ja 5 teist euroala soovitust vastupanuvõime kohta ning soovitus 1 kolmandat euroala soovitust makromajandusliku ja finantsstabiilsuse kohta,

SOOVITAB Prantsusmaal võtta 2025. ja 2026. aastal järgmisi meetmeid.

1. Suurendada kooskõlas Euroopa Ülemkogu 6. märtsi 2025. aasta järeldustega üldisi kaitse- ja julgeolekukulutusi ja üldist kaitsevalmidust, tagades samal ajal võla jätkusuutlikkuse. Pidada kinni nõukogu poolt 21. jaanuaril 2025 soovitatud netokulude maksimaalsetest kasvumääradest, et kõrvaldada ülemäärane eelarvepuudujääk. Viia ellu kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevate reformide ja investeeringute pakett, nagu nõukogu 21. jaanuari 2025. soovitas.

2. Tagada taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki tulemuslik rakendamine, pidades silmas määruses (EL) 2021/241 sätestatud tähtaegu reformide ja investeeringute õigeaegseks lõpuleviimiseks. Kiirendada ühtekuuluvuspoliitika programmide (ERF, JTF, ESF+) rakendamist, tuginedes vajaduse korral võimalustele, mida pakub vahehindamine. Kasutada konkurentsivõime parandamiseks optimaalselt ära ELi vahendeid, sealhulgas programmi „InvestEU“ ja Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvormi võimalusi.

3. Lihtsustada täiendavalt õigusnorme ning vähendada ettevõtete halduskoormust ja regulatiivseid piiranguid, eriti teenindussektoris. Suurendada teadus- ja arendustegevuse intensiivsust, suunates paremini avalikke toetuskavasid ettevõtete teadus- ja arendustegevuse soodustamiseks ja innovatsiooni leviku edendamiseks ning tõhustades akadeemiliste ja äriringkondade koostööd toetavat süsteemi. Suurendada VKEde digitaliseeritust, muu hulgas tõhustades sel eesmärgil loodud avalikke toetusmeetmeid.

4. Kiirendada kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist, kaotades tõkked vähese heitega transpordiviiside ja -vahendite nõudluse ja pakkumise suurendamiselt ja luues selleks stiimulid, suurendades energiatõhusust ning vähendades fossiilkütuste kasutamist hoonetes tervikrekonstrueerimise stimuleerimisega. Kiirendada taastuvenergiaprojektide käivitamist, muu hulgas lihtsustades veelgi loamenetlusi ja viies lõpule taastuvenergia eelisarendusalade loomise. Propageerida nõudluse poole paindlikkust ja salvestamistehnoloogiat ning tagades küllaldased investeeringud elektrivõrgu läbilaskevõimesse, sealhulgas piiriülestesse energiaühendustesse.

5. Tegeleda veelgi põhjalikumalt oskuste nappusega, toetades koolituste kättesaadavust väheste oskustega isikutele ja vanemaealistele inimestele ning viia koolituspakkumine paremini vastavusse tööturu vajadustega. Parandada õpitulemusi ja vähendada ebavõrdsust hariduses, muu hulgas tagades kõigile ebasoodsas olukorras olevatele õpilastele täiustatud pedagoogilise abi. Suurendada õpetajakutse atraktiivsust, muu hulgas paremate töötingimuste ning esmaste ja täienduskoolituste varal. Ennetada ja vähendada laste vaesust, kaotades takistused vanemate tööturule integreerimiselt ning alushariduse ja lastehoiu kättesaadavuselt kõige ebasoodsamas olukorras olevate leibkondade puhul.

Brüssel, 8. juuli 2025

Nõukogu nimel

eesistuja

S. LOSE